

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ - NEWSLETTER

ΤΕΥΧΟΣ/ISSUE 1 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ/JANUARY 2017

Ελληνική Βοτανική Εταιρεία

Hellenic Botanical Society

Περιγραφή νέων taxa για την επιστήμη

- *Achillea grandifolia* Friv. subsp. *hellenica* Kit Tan, Zarkos, V. Christodoulou & G. Vold, subsp. nov.

Ενδημικό της Ελλάδας το οποίο προτιμά τα ηλιόλουστα ανοίγματα δασών *Abies* και *Fagus*, τις άκρες δασικών μονοπατιών και τις βραχώδεις ασβεστολιθικές θέσεις σε υψόμετρα μεταξύ 700 και 1650 m. Διαφέρει από την τυπική *A. grandifolia* στο σχήμα των φύλλων και στον μικρότερο αριθμό κεφαλιών. (Πηγή: Phytologia Balcanica 22(1), 2016).

- *Anthemis rhodensis* Boiss subsp. *pulvinaris* RÄTZEL & RISTOW subsp. nov.

Περιγράφηκε από περιοχές που καλύπτονται από φρυγανικές κοινότητες με *Cistus creticus* στο βόρειο τμήμα της Ρόδου (δυτικά Βρυσιά), σε υψόμετρο 60 m πάνω σε σερπεντινικά κροκαλοπαγή υποστρώματα. (Πηγή: KLEINSTEUBER A., RISTOW M. & HASSLER M. (ed.) 2016: Flora von Rhodos und Chalki 1. – Karlsruhe: Naturwiss. Verlag A. Kleinsteuber)

Anthemis rhodensis
(Φωτ. Stefan Rätzel)

- *Asperula tymphaea* T. Gregor, Meierott & Raus, sp. nov.

Περιγράφηκε από τις ανατολικές πλαγιές του όρους Αστράκα στην οροσειρά της Τύμφης. Φύεται σε ασβεστολιθικές σάρες και σε

Ετήσιος Προγραμματισμός Δράσεων νέου Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας (Οκτώβριος 2016 – Σεπτέμβριος 2017)

Το ΔΣ της ΕΒΕ, μετά τη συγκρότησή του σε Σώμα τον Ιούλιο του 2016, συνεδρίασε τρεις φορές τους μήνες Οκτώβριο έως Δεκέμβριο 2016 και ενέκρινε τους εξής άξονες προγραμματισμού δράσεων σε ετήσια βάση:

1. **Ανάπτυξη Βάσης Δεδομένων για τα Αγγειόσπερμα Φυτά της Ελλάδας** (Database for the Vascular Plants of Greece (VPG_dbase2016) χρησιμοποιώντας το ανοικτό λογισμικό (open source software) **EDIT (European Distributed Institute of Taxonomy)** ως μια πλατφόρμα για την προώθηση της ταξινομικής διαδικασίας, συμπεριλαμβανόμενης της αναθεώρησης της ταξινόμησης, καθώς και όλων των καταγραφών των φυτικών taxa στις επιμέρους φυτογεωγραφικές/χλωρικές περιοχές. Η ανάρτηση σε δικτυακό τόπο θα έχει ολοκληρωθεί τον Απρίλιο του 2017.
2. Ανάλυση σειράς πρωτοβουλιών για την υλοποίηση του έργου «**Η χλωρίδα της Ελλάδας**»/«**The Flora of Greece project**».
3. Έκδοση **6μηνιαίου ενημερωτικού δελτίου** (newsletter) της ΕΒΕ.
4. **Αλλαγές στο Καταστατικό της ΕΒΕ**: 22 χρόνια μετά την πρώτη τροποποίησή του το 1994 κρίθηκε αναγκαίο να υπάρξουν αλλαγές και προσθήκες ώστε να καταστεί πιο σύγχρονο και να καλύπτει ένα ευρύτερο φάσμα σκοπών στα σύγχρονα επιστημονικά πεδία/αντικείμενα.
5. Ενεργοποίηση **ομάδας εργασίας για το πρωτόκολλο της Ναγκόγια** με στόχο την αποσαφήνιση των άρθρων που σχετίζονται με τη συλλογή, διαχείριση, διακίνηση και αξιοποίηση του φυτικού υλικού και την ανάληψη πρωτοβουλιών για την πρακτική εφαρμογή του Πρωτοκόλλου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

Φρύγανα στη Σαμοθράκη με κυρίαρχα τα είδη *Centaurea spinosa* και *Sarcopoterium spinosum*. Φωτ. Arne Strid.

υψόμετρο περίπου 2100 μέτρων. Προς το παρόν το είδος είναι γνωστό μόνο από το *locus classicus*, αλλά καθώς οι σάρες είναι αρκετά συνηθισμένες στην περιοχή της Τύμφης και πολύ συχνά δύσκολα προσβάσιμες, δεν αποκλείεται η ανέρευσή του και σε άλλες θέσεις. (Πηγή *Phytologia Balcanica* 22(2), 2016)

■ ***Bufonia ophiolithica* RISTOW, J. KRAUSE & RÄTZEL spec. nov.**

Περιγράφηκε από περιοχή της Ρόδου που εντοπίζεται περίπου 5 km BBD του χωριού Λάερμα, σε υψόμετρο 280 m πάνω σε υπερβασικό πέτρωμα. Είδος συγγενικό με τα είδη *Bufonia paniculata* DUBOIS 1800 και *B. parviflora* GRISEBACH 1843, από τα οποία διαφέρει στον αριθμό των στημόνων (8 αντί για 4), ενώ άλλα χαρακτηριστικά όπως ο μικρότερος κάλυκας το διαφοροποιούν από τα είδη: *B. oliveriana* SERINGE 1824, *B. padotii* CHRTEK & KRÍSA 1999. (Πηγή: KLEINSTEUBER A., RISTOW M. & HASSLER M. (ed.) 2016: *Flora von Rhodos und Chalki* 1. – Karlsruhe: Naturwiss. Verlag A. Kleinsteuber)

Bufonia ophiolithica
(Φωτ. Stefan Rätzel)

■ ***Onobrychis citrina* Kit Tan, Stevanović & G. Vold, sp. nov.**

Φύεται σε βραχώδεις ασβεστολιθικές πλαγιές και σε αναχώματα δρόμων. Διακρίνεται από την κίτρινη στεφάνη, τους χέδρωπες που καλύπτονται από λευκές τρίχες, τους βραχείς βότρες και τα στενά γραμμοειδή-ελλειπτικά φύλλα. Ο τύπος του νέου είδους προέρχεται από το όρος Σινιάτσκο, αλλά η συνολική εξάπλωσή του στην Ελλάδα είναι κάθε άλλο παρά σαφής καθώς αναφέρεται ότι το φυτό πρωτοσυλλέχθηκε το 2000 από μία θέση στο νομό Σερρών κοντά στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα. (Πηγή *Phytologia Balcanica* 22(2), 2016)

■ ***Sedum eriocarum* Sm. subsp. *cycladicum* Kit Tan & Polymenakos, subsp. nov.**

Περιγράφηκε από τις Κυκλάδες, όπου φύεται σε πετρώδεις και βραχώδεις ασβεστολιθικές θέσεις, σε υψόμετρο από 10 έως 350 m. Το νέο υποείδος έχει μορφολογικά χαρακτηριστικά ενδιάμεσα των *S. eriocarum* subsp. *eriocarum* και *S. eriocarum* subsp. *delicum*, κάτι που είχε επισημανθεί και από τον Henk t' Hart πριν από τον πρόωρο θάνατό του. (Πηγή *Phytologia Balcanica* 22(1), 2016)

6. **Διεξαγωγή τριών workshops** στην Πάτρα, την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη με θέμα «Συνέργειες για το έργο η Χλωρίδα της Ελλάδας: χρηματοδοτικά μέσα, οδικός χάρτης και ορόσημα» (Μάρτιος-Απρίλιος 2017).
7. **Ανοιχτή ενημερωτική εκδήλωση** στην Αθήνα για την επίσημη δημοσιοποίηση και έναρξη του έργου «Η χλωρίδα της Ελλάδας»/«The Flora of Greece project» (Μάιος/Ιούνιος 2017).
8. Διεξαγωγή του **15ου Πανελλήνιου Επιστημονικού Συνεδρίου της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας στα Χανιά** (14-17 Σεπτεμβρίου 2017 στην Κρήτη, Χανιά).

Δράσεις νέου Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΒΕ (Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2016)

Πραγματοποιήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2016 συνάντηση εργασίας του Προέδρου της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας **Καθ. Π. Δημόπουλου** στο Βερολίνο με τον Διευθυντή του Βοτανικού Κήπου και Βοτανικού Μουσείου (Botanical Garden and Botanical Museum-Berlin) **Prof. Thomas Borsch**, και με μέλη της συντονιστικής επιτροπής της έκδοσης «Vascular Plants of Greece – An annotated checklist» (2013) (Arne Strid, Thomas Raus), όπου έγινε ευρεία ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την απόφαση της ΕΒΕ **για εκπόνηση του νέου Εθνικού έργου «The Flora of Greece project»**. Το Βοτανικό Μουσείο του Βερολίνου θα υποστηρίξει το Εθνικό μας έργο συνδράμοντας με κάθε πρόσφορο τρόπο (Herbarium, υποστήριξη για εύρεση χρηματοδοτικών πόρων, συνεργασίες σε Ευρωπαϊκά προγράμματα, κλπ).

Συνάφθηκε ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ της ΕΒΕ με το ΝΠΙΔ με την επωνυμία «Φορέας Διαχείρισης Μητροπολιτικού Πάρκου Περιβαλλοντικών και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Ανάπτυξης Κοινωνικής Οικονομίας «Αντώνης Τρίτσης», με σκοπό τον συντονισμό δράσεων σε ζητήματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, των πράσινων χώρων του λεκανοπεδίου και της βιοποικιλότητας της Αττικής συνεργαζόμενοι σε μια σειρά από θεματικούς άξονες, όπως:

- Χλωριδική καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση φυτικής ποικιλότητας στο Μητροπολιτικό Πάρκο Τρίτση.
- Χαρτογραφική αποτύπωση και αξιολόγηση φυσικών, ημι-φυσικών και τεχνητών οικοτόπων και οικοσυστημάτων και των παρεχόμενων υπηρεσιών (ecosystem services).
- Καταγραφή, Παρακολούθηση της παρουσίας και της πληθυσμιακής κατανομής των ενδημικών και προστατευόμενων ειδών εντός του Μητροπολιτικού Πάρκου.
- Καταγραφή, δυναμική πληθυσμών και πρότυπα κατανομής των ξενικών (alien) και εισβλητικών (invasive) ειδών εντός του Μητροπολιτικού Πάρκου.

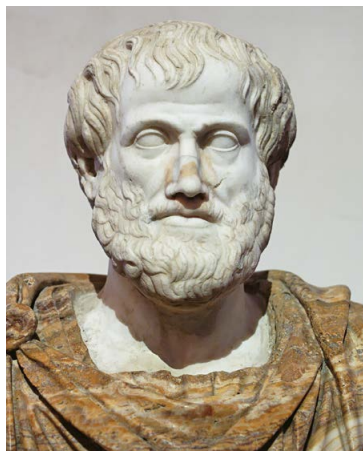
Το πρωτόκολλο στην τελική του μορφή (Δεκέμβριος 2016) όπως έχει εγκριθεί από τα ΔΣ της ΕΒΕ και του ΦΔ του Πάρκου, θα υπογραφεί από τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης του Μητροπολιτικού Πάρκου Τρίτση, κ. Ιωάννη Πολύζο, Ομότιμο Καθηγητή του ΕΜΠ και από τον Πρόεδρο της ΕΒΕ κ. Παναγιώτη Δημόπουλο, Καθηγητή του Πανεπιστημίου Πατρών, εντός του Ιανουαρίου 2017.

Η ΕΒΕ συμμετείχε μαζί με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία στη διαβούλευση για την έκδοση της «Οδηγίας διάνοιξης και συντήρησης αναρριχητικών πεδίων» με αποστολή κειμένου και φυσική παρουσία. Η Οδηγία στην τελική της μορφή αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβάσις - Αναρρίχησης στις 24/11/2016.

Το 2016 επετειακό έτος Αριστοτέλη - 2400 χρόνια από τη γέννησή του

Στο πλαίσιο των τιμητικών – εορταστικών εκδηλώσεων, το Διεπιστημονικό Κέντρο Αριστοτελικών Μελετών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΔΙΚΑΜ), διοργάνωσε παγκόσμιο συνέδριο με τίτλο «Αριστοτέλης 2400 Χρόνια», στις 23 - 28 Μαΐου 2016. Σκοπός του Συνεδρίου ήταν η προβολή της οικουμενικής ακτινοβολίας του έργου του Αριστοτέλη και της πνευματικής του κληρονομιάς, αναπόσπαστο τμήμα της πολιτιστικής κληρονομιάς όλου του κόσμου (http://dikam.auth.gr/sites/default/files/attachements/ARISTOTLE%20ANNIVERSARY%20YEAR%202016%20forWEB_0.pdf).

Ο κόσμος των φυτών προσεγγίζεται για πρώτη φορά επιστημονικά από τον Αριστοτέλη, που στο όχι εκτενές «Περί Φυτών» έργο περιγράφει τα χαρακτηριστικά των φυτών με τρόπο που θα μπορούσε να αποτελέσει βάση για σύγχρονη διδασκαλία.

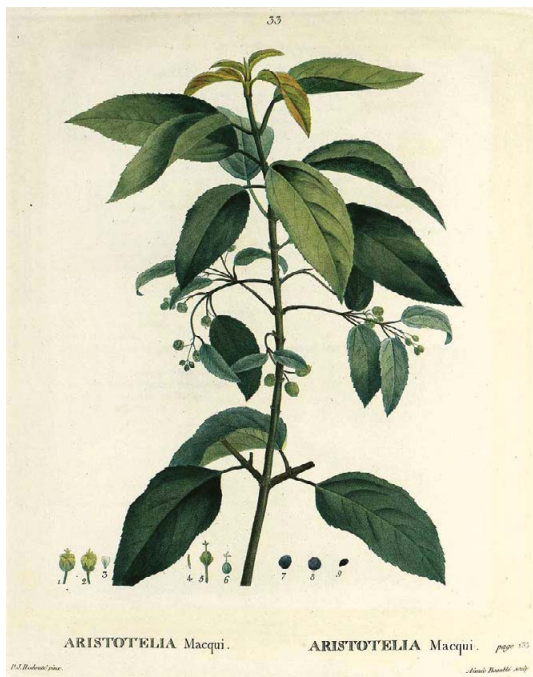

«Τη ζωή συναντήσαμε στα ζώα και στα φυτά. Στα ζώα βέβαια είναι φανερή και πρόδηλη, στα φυτά είναι κρυμμένη και όχι εμφανής. Για να βεβαιωθεί η ύπαρξή της είναι ανάγκη να προηγηθεί μεγάλη έρευνα...». Με αυτή την αρχή στο Α' «Περί Φυτών» βιβλίο, ο Αριστοτέλης εντάσσει τα φυτά στα έμβια όντα και στη συνέχεια με σαφήνεια αναφέρει ότι τα φυτά έχουν τα τρία βασικά γνωρίσματά τους δηλ. τη θρέψη, την αύξηση και την αναπαραγωγή.

Οι φοιτητές του ΠΜΣ «Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και Αειφορική Αξιοποίηση Αυτοφύων Φυτών, ΒΑΦ»

συμμετείχαν στη ξενάγηση των 300 συνέδρων από 40 χώρες στη χλωρίδα των Αρχαίων Σταγείρων, γενέτειρα του Αριστοτέλη. Στην περιοχή φύονται δένδρα και θάμνοι, που χρησιμοποιήθηκαν ως σημεία αναφοράς για την περιγραφή των άγνωστων φυτών από τους Έλληνες βοτανικούς («οι εμπειρότατοι») που συνόδευαν τον Αλέξανδρο, μαθητή του Αριστοτέλη, στην προς ανατολάς εκστρατεία του.

Η επίδραση του Αριστοτέλη στους σύγχρονους - μετά τον Λινναίο - ταξινομικούς φυτών ανακλάται στην περιγραφή του γένους *Aristotelia* από τον Γάλλο βοτανικό Carolo-Ludovico L'Héritier de Brutelle (L'Her.) «In memoriam ARISTOTELIS, Philosophi Peripateticum Principis, historiae naturalis...» στο *Stirpes Novae aut Minus Cognitae*: 31. 1785 με βάση δείγματα που συλλέχθηκαν από τον εξερευνητή της χλωρίδας της Χιλής, Joseph Dombey.

(Πηγή: Real Jardín Botánico, Madrid, Spain)

■ *Seseli halkensis* Cattaneo, Kit Tan & Biel, sp. nov.

Περιγράφηκε από τα νησιά Χάλκη και Τήλο της Δωδεκανήσου, όπου φύεται σε σχισμές κάθετων, σκιερών ασβεστολιθικών βράχων, σε υψόμετρο από 200 έως 400 μέτρα. Το *S. halkensis* είναι στενά συγγενικό με το ενδημικό είδος του κεντρικού και νοτίου Αιγαίου *S. crithmifolium*. Τα δύο είδη συνυπάρχουν στη Χάλκη σε κάθετους ασβεστολιθικούς βράχους με ΒΑ έως ΒΔ έκθεση. (Πηγή *Phytologia Balcanica* 22(3), 2016).

■ *Verbascum delphicum* Boiss. & Heldr. subsp. *cervi* Zografidis

Περιγράφηκε από την Πάρνηθα, όπου εντοπίστηκε σε ασβεστολιθικές πλαγιές και σε υψόμετρο 1100 μέτρων. Το νέο στενότοπο ενδημικό υποείδος διαφέρει από το *V. delphicum* subsp. *delphicum* στο μέγεθος, το σχήμα και το τρίχωμα των φύλλων καθώς και στο χρώμα των νημάτων των στημόνων. Σύμφωνα με τον συγγραφέα περιορίζεται σε μικρής έκτασης περιοχή του Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας και ο αριθμός των ωρίμων ατόμων δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 50. (Πηγή *PhytoKeys* 74, 2016)

Γιάννης Μπαζός, Παναγιώτης Δημόπουλος

Νέες εκδόσεις για την Ελληνική Χλωρίδα

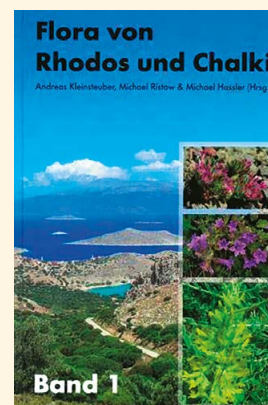
Χλωρίδα της Ρόδου και της Χάλκης (Flora von Rhodos und Chalki, 2016)

Τον Ιούνιο του 2016 εκδόθηκε ο πρώτος τόμος ενός δίτομου έργου για την Χλωρίδα της Ρόδου και της Χάλκης με εκδότες τους: ANDREAS KLEINSTEUBER, MICHAEL RISTOW & MICHAEL HASSLER και 17 συγγραφείς που έχουν συμβάλει στη συγγραφή σχετικών οικογενειών και γενών. Μεταξύ των συγγραφέων οι γνωστοί για τις χλωριδικές τους έρευνες στην Ελλάδα: DR. THOMAS RAUS (ασχολήθηκε με τις Οικογένειες *Amaranthaceae*, *Cistaceae*, *Cytinaceae*) και PROF. GERHARD WAGENITZ (*Centaurea*, *Filago*).

Στον τόμο I περιλαμβάνονται 49 Οικογένειες της Ελληνικής χλωρίδας με περιγραφές και κλειδες στην γερμανική και την αγγλική γλώσσα και για ποσοστό > 90% των φυτικών taxa υπάρχουν φωτογραφίες. Οι περιγραφές και οι οικολογικές πληροφορίες αναφέρονται κυρίως στις συνθήκες των νησιών Ρόδου και Χάλκης και διαφέρουν σημαντικά σε μερικές περιπτώσεις από τις προηγούμενες βιβλιογραφικές αναφορές.

Παναγιώτης Δημόπουλος

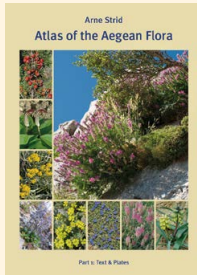
Στέλλα Κοκκίνη

Atlas of the Aegean Flora

Τον Φεβρουάριο του 2016 εκδόθηκε το βιβλίο «Atlas of the Aegean Flora» του Arne Strid από το Βοτανικό Μουσείο του Βερολίνου (Englera volume 33 parts 1 and 2). Τα κείμενα περιλαμβάνουν κλειδες ειδών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, υποειδών. Για κάθε taxon υπάρχει μια μικρή περιγραφή, με έμφαση στους διαγνωστικούς χαρακτήρες. Οι φωτογραφίες των 421 ειδών έχουν επιλεγεί για να περιλαμβάνουν κοινά και χαρακτηριστικά είδη καθώς και πολλά ενδημικά του Αιγαίου ή taxa ειδικού ταξινομικού, βιογεωγραφικού ή οικολογικού ενδιαφέροντος. Οι χάρτες δημιουργήθηκαν από τη βάση δεδομένων Flora Hellenica, η οποία περιλαμβάνει περίπου 917.000 εγγραφές (c. 56% από την περιοχή του Αιγαίου).

Κατερίνα Κουτσοβούλου

Φυτό του μήνα: Ιούλιος - Δεκέμβριος 2016

Ιούλιος 2016

***Campanula asperuloides* (Boiss. & Heldr.) Engl.:** Πολυετές είδος που σχηματίζει πυκνές, μαξιλαρόμορφες συστάδες. Είναι τοπικό ενδημικό είδος της Πελοποννήσου, αναπτύσσεται σε ασβεστολιθικούς βράχους και κρημνούς, σε υψόμετρα από 400 έως 1700 m και ανθίζει από Ιούνιο έως Αύγουστο. (Κ. Κουτσοβούλου)

Αύγουστος 2016

***Limonium aphroditae* R. Artelari & Georgiou:** Απαντά μόνο στις απόκρημνες ακτές της μικρής παραλίας Λιμνάρια των Δυτικών Κυθήρων. Τα λίγα άτομα του μοναδικού ευρεθέντος πληθυσμού αυτού του φυτού, οδήγησαν στον χαρακτηρισμό του ως κινδυνεύον. (Ε. Βαλλιαντάου)

(ππηγή: Ε.Ο.Ε.)

8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας

Από τις 20 έως τις 23 Οκτωβρίου 2016 πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Τμήμα Βιολογίας, Τομέας Οικολογίας), το 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας. Αυτή τη φορά τόσο η Ελληνική Βοτανική Εταιρεία, όσο και η Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, δεν ήταν μεταξύ των συνδιοργανωτών, αλλά μεταξύ των υποστηρικτών του Συνεδρίου. Ωστόσο η παράδοση των τελευταίων δέκα χρόνων, όπου οι τρεις επιστημονικές εταιρείες ήταν συνδιοργανώτριες, είχε ως αποτέλεσμα τη δυναμική παρουσία των Ελλήνων βοτανικών και σε αυτό το Συνέδριο. Περίπου 100 προφορικές και αναρτημένες ανακοινώσεις είχαν βοτανικό περιεχόμενο, ενώ περισσότερα από 50 μέλη της ΕΒΕ περιλαμβάνονταν στον μακροσκελή κατάλογο των συγγραφών.

Προσεχείς Εκδηλώσεις - Συνέδρια

1. Κύκλος ομιλιών – μαθημάτων στο ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ: «**Τα Φυτά: Από τον Θεόφραστο έως τον Λινναίο**», 18/01 – 24/05/2017 (<http://www.gnhm.gr/events/future-events/>)
2. **15ο Επιστημονικό Συνέδριο Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας**, Χανιά, 14-17 Σεπτεμβρίου, 2017
3. **XIX International Botanical Congress**, Shenzhen, China, 23–29 July, 2017
4. **2nd International Conference on Plant Physiology & Pathology**, Bangkok, Thailand, June 26-28, 2017
5. **28th International Congress for Conservation Biology (ICCB 2017)**, Cartagena, Colombia, July 23-27, 2017

Νέες δημοσιεύσεις για την Ελληνική Χλωρίδα

DIMOPOULOS P, RAUS T, BERGMEIER E, CONSTANTINIDIS TH, IATROU G, KOKKINI S, STRID A, & D TZANOUDAKIS (2016). Vascular plants of Greece – an annotated checklist. Supplement. *Willdenowia* 46(3): 301 - 347.

Το άρθρο περιλαμβάνει συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με α) την ταξινόμηση, β) την ονοματολογία, γ) την εξάπλωση εντός της Ελλάδας και στις επιμέρους φυτογεωγραφικές/χλωριδικές της περιοχές, δ) το συνολικό εύρος εξάπλωσης, ε) τις βιομορφές, στ) τα οικολογικά χαρακτηριστικά των Αγγειοσπέρμων της Ελλάδας, και τέλος ποσοτική ανάλυση των επικαιροποιημένων στοιχείων. Οι χλωριδικές διαφορές ανάμεσα στο βιβλίο «Vascular Plants of Greece: An annotated checklist» (Dimopoulos & al. 2013) και τις υφιστάμενες σχετικές σημαντικές βάσεις δεδομένων και άλλες βιβλιογραφικές πηγές («Flora Europaea», «Med-Checklist», «Euro+Med», κ.λπ.) εξηγούνται και αποσαφηνίζονται. Τέλος, παρουσιάζεται μια πρόσθετη ποσότητα συνωνύμων και εσφαλμένων ονομάτων που έχουν χρησιμοποιηθεί στην παλαιότερη βιβλιογραφία για την Ελληνική χλωρίδα. Ταξινομικά και χλωριδικά νέα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν μετά τον Οκτώβριο του 2013 δεν έχουν ληφθεί υπόψη στην παρούσα συμβολή.

Παναγιώτης Δημόπουλος

GKELIS S, OURALIDIS I, PANOU M, PAPPAS N (2016). Cyanobacteria of Greece: An annotated checklist. Biodiversity Data Journal 4: e10084. <https://doi.org/10.3897/BDJ.4.e10084>

Η σύνταξη του Καταλόγου των Κυανοφυκών/Κυανοβακτηρίων της Ελλάδας υποστηρίχθηκε από το Greek Taxon Information System (GTIS), μια πρωτοβουλία του Life Watch Greece Research Infrastructure (ESFRI). Ο κ. Σπ. Γκέλης (Επικ. Καθηγητής του Τομέα Βοτανικής, ΑΠΘ) με τα μέλη της ομάδας του συνέλεξε όλα τα δημοσιευμένα δεδομένα καταγραφής ειδών Κυανοβακτηρίων από χερσαία, θαλάσσια και λιμναία περιβάλλοντα του Ελλαδικού χώρου. Η ονοματολογία επικαιροποιήθηκε σύμφωνα με το πρόσφατο σύστημα ταξινόμησης των Κυανοβακτηρίων (Komárek 2016, Hydrobiologia 764:259-270). Τα δεδομένα αξιοποιήθηκαν στη δημιουργία βάσης δεδομένων ακολουθώντας τα πρωτόκολλα πληροφορικής της βιοποικιλότητας (Darwin Core Archive Biodiversity Informatics Data Standard) και είναι διαθέσιμα μέσω του Global Biodiversity Information Facility (GBIF).

Αναδεικνύεται η θεμελιώδης συμβολή στην αναγνώριση και καταγραφή των Κυανοβακτηρίων της Ελλάδας του αείμνηστου **Κωνσταντίνου Αναγνωστίδη**, Καθηγητή του ΑΠΘ και του ΕΚΠΑ, και η εργασία αφιερώνεται στη μνήμη του.

Στέλλα Κοκκίνη

The genus *Limonium* (Plumbaginaceae) in Greece, Phytotaxa 240 (1), 2016.

Στις αρχές του 2016 δημοσιεύτηκε μία αναθεώρηση του γένους *Limonium* στην Ελλάδα από τους Salvatore Brullo και Matthias Erben. Το γένος *Limonium* είναι το μεγαλύτερο σε αριθμό ειδών γένος της οικογένειας Plumbaginaceae και ένα από τα μεγαλύτερα γένη της χλωρίδας της Μεσογείου. Σύμφωνα με τους συγγραφείς 85 είδη του γένους είναι γνωστά από την Ελλάδα. Τα 39 από αυτά περιγράφονται ως νέα για την επιστήμη στη συγκεκριμένη αναθεώρηση.

Γιάννης Μπαζός

Ευρωπαϊκοί οικότοποι υπό απειλή

Για πρώτη φορά ο Ερυθρός Κατάλογος όλων των χερσαίων και θαλάσσιων οικοτόπων της Ευρώπης

Για πρώτη φορά, πραγματοποιήθηκε μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση των Ευρωπαϊκών οικοτόπων, που απέδωσε μια σαφή εικόνα για την κατάσταση των 490 οικοτόπων σε 35 χώρες της Ευρώπης, από τον Αρκτικό Κύκλο έως τη Μεσόγειο Θάλασσα και στα γειτονικά παράκτια ύδατα του Βόρειου Ατλαντικού, της Βαλτικής, της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας. Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο περισσότεροι από 300 ειδικοί έχουν συνεισφέρει με τις γνώσεις και την εμπειρία τους ώστε να παραχθεί μια αξιολόγηση για το επίπεδο της απειλής των ευρωπαϊκών οικοτόπων. Το έργο για τον Ευρωπαϊκό Κόκκινο Κατάλογο των οικοτόπων χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συντονίστηκε από μια σύμπραξη που συγκροτήθηκε από το Κέντρο Περιβαλλοντικών Ερευνών του Wageningen (Alterra), την IUCN, το NatureBureau και από τους συμβούλους Susan Gubbay και John Rodwell.

Τα αποτελέσματα είναι πέρα για πέρα αποκαλυπτικά για τους οικοτόπους της Ευρώπης. **Περισσότερο από το 1/3 του συνόλου των χερσαίων οικοτόπων της Ευρώπης βρίσκονται υπό απειλή.** Πιο συγκεκριμένα: πλέον των 3/4 των τυρφώνων, πάνω από το 50% των οικοτόπων των λειμώνων, και σχεδόν το 50% των λιμνών, των ποταμών και των ακτών μας. Τα δάση, οι θαμνώνες και οι βραχώδεις οικότοποι βρίσκονται σε καλύτερη κατάσταση, αλλά εξακολουθούν να είναι στο κέντρο του ενδιαφέροντος και θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο μόνιμης επιστημονικής παρακολούθησης.

Σε όλες τις γειτονικές μας θάλασσες, οι σχηματισμοί μυδιών, τα θαλάσσια λιβάδια με *Posidonia* και οι οικότοποι σε εκβολές ποταμών είναι παντού απειλούμενα. Στη Μεσόγειο Θάλασσα και στον ΒΑ Ατλαντικό, σχεδόν το 1/3 και το 1/4 αντίστοιχα του συνόλου των οικοτόπων τους βρίσκονται σε κίνδυνο κατάρρευσης. Επίσης, προκαλεί μεγάλη ανησυχία ο μεγάλος αριθ-

Σεπτέμβριος 2016

***Horstrissea dolinicola* W. Greuter, P. Gerstberger & B. Egli:** Πολυετές φυτό ύψους 2-3 cm, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου αναπτύσσεται υπόγεια. Απαντά μόνο στον Ψηλορείτη (Ιδη) στην κεντρική Κρήτη σε περίπου 1500 m υψόμετρο, και αναπτύσσεται μέσα σε λίγες δολίνες. Το είδος αυτό έχει χαρακτηριστεί ως CR (Κρίσιμα Κινδυνεύον) και θεωρείται ως ένα από τα 50 πιο απειλούμενα φυτά των Νησιών της Μεσογείου σύμφωνα με την IUCN. (Μονάδα Διατήρησης Μεσογειακών Φυτών του MAIX)

Οκτώβριος 2016

***Nymphoides peltata* (S. G. Gmel.) Kuntze:** Υδροβίο μακρόφυτο, το οποίο ριζοβολεί στον πυθμένα λιμνών, βάλτων, αλλά και ποταμών με μικρή ταχύτητας ροής. Είναι ένα Ευρασιατικό είδος που στην Ελλάδα εμφανίζεται σε υδάτινα σώματα σε Βόρεια και Νότια Πίνδο, Στερεά Ελλάδα, Κεντρική, Βόρεια και Ανατολική Ελλάδα. Ανθίζει από τον Μάιο και η ανθοφορία του μπορεί να συνεχιστεί μέχρι και τον Οκτώβριο. (Γ. Πουλής)

Νοέμβριος 2016

***Centaurea heldreichii* Halácsy:** Πολυετές, χασμοφυτικό, στενότοπο ενδημικό είδος της Δυτικής Ελλάδας. Είναι είδος προτεραιότητας για προστασία σύμφωνα με τα Παραρτήματα II και IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και θεωρείται Κρίσιμως Κινδυνεύον (CR), καθώς η συνολική επιφάνεια εξάπλωσής του δεν ξεπερνά τα 10 km². (Μ. Πανίτσα)

Φωτ.: Arne Strid. Οροσειρά της Ροδόπης, Βαθύρεμα, δυτικά από το δασικό χωριό της Ελατίας, 1300 m. Χαράδρα με μικτά δάση, πάνω σε σχιστόλιθο, 28.5.2010.

Δεκέμβριος 2016

***Alnus incanica* (L.) Moench subsp. *incanica*:** Φυλλοβόλο δέντρο ή συχνά θάμνος, ύψους μέχρι 25 m. Το υποείδος έχει ευρεία εξάπλωση στην Ευρώπη, από τη Σκανδιναβία και τη βόρεια Ρωσία έως την κεντρική Ευρώπη και τη Βαλκανική χερσόνησο. Πρόκειται για σπάνιο ταχον στην Ελλάδα, όπου η γεωγραφική του εξάπλωση περιορίζεται στη Ροδόπη και σε λίγες ακόμη θέσεις της ΒΑ Ελλάδας. Έχει καταγραφεί συνολικά σε οκτώ επιβεβαιωμένες θέσεις, σε υψόμετρα που κυμαίνονται από τα 20m έως τα 1450 m. Θεωρείται 'Σχεδόν Απειλούμενο' είδος. (Φ. Ξυστράκης, Π. Δημόπουλος)

Κατερίνα Κουτσοβούλου

μός των θαλάσσιων οικοτόπων για τα οποία εξακολουθούμε να γνωρίζουμε πολύ λίγα, ιδιαίτερα στη Μαύρη Θάλασσα.

Οι Ευρωπαϊκοί οικοτόποι μειώνονται ως προς την ποσότητα (επιφάνεια που καταλαμβάνουν) και υποβαθμίζονται ως προς την ποιότητα για πολλούς λόγους, ενώ υπόκεινται σε πολλές πιέσεις και απειλές που έχουν ολόένα και μεγαλύτερες επιπτώσεις. Η εντατική γεωργία και η εγκατάλειψη των παραδοσιακών βοσκοτόπων, η αποξήρανση και η ρύπανση, η εισβολή ξενικών φυτών και ζώων, η αστικοποίηση και η συναφής ανάπτυξη υποδομών συνεχίζουν να θέτουν σε κίνδυνο τους χερσαίους οικοτόπους. Στη θάλασσα, είναι η ρύπανση, ο εμπλουτισμός σε θρεπτικά υλικά, οι καταστρεπτικές αλιευτικές πρακτικές και τα έργα προστασίας και ανάπτυξης των ακτών που αποτελούν τις μεγαλύτερες απειλές. Μερικές βλαβερές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής είναι ήδη εμφανείς τόσο στα θαλάσσια, όσο και στα χερσαία συστήματα και είναι πιθανό να επιδεινωθούν.

Αυτοί οι οικοτόποι αποτελούν το πλούσιο μωσαϊκό πολλών διαφορετικών Ευρωπαϊκών χερσαίων και θαλάσσιων τοπίων. Παρέχουν το ενδιάστημα για χιλιάδες φυτά και ζώα και παρέχουν σημαντικές οικοσυστημικές υπηρεσίες, όπως η προστασία των εδαφών, η δέσμευση του άνθρακα και η συμβολή στην αντιμετώπιση της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Αυτοί οι οικοτόποι μπορούν να αποδώσουν πολύτιμα εδάφη για καλλιέργεια, να διατηρήσουν το ζωικό κεφάλαιο, τα θηράματα και τα αλιεύματα και να παράσχουν εκτάσεις για τουρισμό και αναψυχή. Προσφέρουν έμπνευση και ευχαρίστηση σε όλους και αποτελούν πολύτιμη κληρονομιά για τις μελλοντικές γενιές.

Ο Ευρωπαϊκός Κόκκινος Κατάλογος των οικοτόπων παρέχει ένα νέο και καινοτόμο εργαλείο με σκοπό την αναθεώρηση των δεσμεύσεων για την προστασία και την αποκατάσταση των χερσαίων και των θαλάσσιων οικοτόπων της Ευρώπης. Καλύπτει πολύ ευρύτερο φάσμα από τους οικοτόπους που νομικά προστατεύονται βάσει της Οδηγίας για τα είδη και τους οικοτόπους (Οδηγία 92/43) και θα μας βοηθήσει στην αποτίμηση της προόδου ως προς την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής 2020 για τη βιοποικιλότητα.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Κόκκινο Κατάλογο των Οικοτόπων (Μέρος I: Θαλάσσιοι οικοτόποι, Μέρος II: Χερσαίοι οικοτόποι και οικοτόποι γλυκού νερού) μπορείτε να βρείτε στον σύνδεσμο http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/redlist_en.htm

Οι Ευρωπαϊκοί οικοτόποι που απαντώνται στην Ελλάδα περιγράφηκαν και αξιολογήθηκαν από Έλληνες επιστήμονες.

Συγγραφείς της έκδοσης από Ελληνικής πλευράς (Μέρος II: Χερσαίοι οικοτόποι και οικοτόποι γλυκού νερού): **Παναγιώτης Δημόπουλος** (Πανεπιστήμιο Πατρών), **Ιωάννης Τσιριπίδης** (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης). Λοιποί συμμετέχοντες με συμβολή στο έργο από Ελληνικής και Κυπριακής πλευράς: **Αθανάσιος Καλλιμάνης** (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), **Μαρία Πανίτσα** (Πανεπιστήμιο Πατρών), **Φώτιος Ξυστράκης** (Πανεπιστήμιο Πατρών), **Χαράλαμπος Χριστοδούλου** (Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Κύπρου, Τμήμα Δασών), **Γεώργιος Φωτιάδης** (Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «ΔΗΜΗΤΡΑ», Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών), **Μιχάλης Βραχνάκης** (ΤΕΙ Θεσσαλίας), **Ιωάννης Καζόγλου**.

Δανιήλ Δανιηλίδης

Στις 31 Ιανουαρίου έφυγε από κοντά μας ο αγαπητός συνάδελφος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Δανιήλ Δανιηλίδης. Η τελευταία μάχη της ζωής του υπήρξε από την αρχή της πολύ δύσκολη και μάλλον άنيση. Την έδωσε με απόλυτη ψυχραιμία, αξιοπρέπεια, αλλά και με το ιδιαίτερο χιούμορ που τον διέκρινε, έχοντας από την αρχή πλήρη επίγνωση της εξαιρετικά σοβαρής κατάστασης της υγείας του. Ο Δανιήλ Δανιηλίδης, ο Ντάνης για τους

φίλους, συναδέλφους και συνεργάτες του, γεννήθηκε στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 1957. Σπούδασε Βιολογία στο Τμήμα Βιολογίας του ΕΚΠΑ από το οποίο αποφοίτησε το 1980. Υπήρξε διδάκτορας, και στη συνέχεια Επιστημονικός Συνεργάτης (1981-1992), και μέλος ΔΕΠ (1992 έως σήμερα) του Τομέα Οικολογίας και Ταξινόμησης στο ίδιο Τμήμα. Ερευνητικά ασχολήθηκε με τη Συστηματική και την Οικολογία Μικροφυκών και την Οικολογία και Βιοποικιλότητα Υδάτινων Οικοσυστημάτων. Συνέγραψε σημαντικό αριθμό επιστημονικών δημοσιεύσεων σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά, συμμετείχε σε πλήθος ελληνικών και διεθνών επιστημονικών συνεδρίων αλλά και σε ερευνητικά προγράμματα. Υπήρξε επίσης μέλος επιστημονικών εταιρειών, μεταξύ αυτών και της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας. Κατά τη διάρκεια της θητείας του εκπαιδύσε πλήθος προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, ενώ συμμετείχε και στις τριμελείς επιτροπές αρκετών διδακτορικών διατριβών. Ο Δανιήλ Δανιηλίδης διακρινόταν για την ευγένειά του, προτέρημα που γίνεται όλο και πιο σπάνιο, ενώ ήταν πάντοτε ιδιαίτερα αγαπητός μεταξύ των συναδέλφων του αλλά και των φοιτητών του. Ντάνη, καλό σου ταξίδι!

Ζάπη Γκόνου και Γιάννης Μπαζός

HELLENIC BOTANICAL SOCIETY - NEWSLETTER

ISSUE 1 • JANUARY 2017 • SUMMARY IN ENGLISH

Description of new taxa for science

***Achillea grandifolia* Friv. subsp. *hellenica* Kit Tan, Zarkos, V. Christodoulou & G. Vold, subsp. nov.**

A subspecies endemic to Greece, which prefers to grow in open sunny patches of *Abies* and *Fagus* forests, on the margins of forest footpaths and in areas of rocky limestone at altitudes between 700-1650m. It differs from the typical *Achillea grandifolia* in the shape of its leaves and its lower number of capitula. (Source: Phytologia Balcanica 22 (1), 2016).

***Anthemis rhodensis* Boiss subsp. *pulvinaris* RÄTZEL & RISTOW subsp. nov.**

A subspecies described from northern Rhodes where it grows at altitudes of 60m in phryganic dominated communities covered by *Cistus creticus*, on serpentine conglomerates. (Source: KLEINSTEUBER A., RISTOW M. & HASSLER M. (ed.) 2016: Flora von Rhodos und Chalki 1. - Karlsruhe: Naturwiss. Verlag A. Kleinsteuber).

***Asperula tymphaea* T. Gregor, Meierott & Raus, sp. nov.**

A species described from the eastern slopes of mount Astraka of the Timfi massif. It grows on calcareous scree at altitudes of approximately 2100m. Its total range needs to be studied since scree is quite frequent in the area so it may possibly be found in other locations too. (Source: Phytologia Balcanica 22 (2), 2016).

***Bufonia ophiolithica* RISTOW, J. KRAUSE & RÄTZEL sp. nov.**

A species described from the island of Rhodes at an area approximately 5km NNW of Laerma village at an altitude of 280m on ultrabasic rocks. It is closely related to *Bufonia paniculata* and *B. parviflora*. (Source: KLEINSTEUBER A., RISTOW M. & HASSLER M. (ed.) 2016: Flora von Rhodos und Chalki 1. - Karlsruhe: Naturwiss. Verlag A. Kleinsteuber).

***Onobrychis citrina* Kit Tan, Stevanović & G. Vold, sp. nov.**

This species grows on rocky limestone slopes and road embankments at the deforested southern side of Mt Siniatsiko. It is distinguished by its white-villous legumes, lemon yellow corolla, short racemes and narrowly linear-elliptic leaves. The type of this new species originates from Mt Siniatsiko, but its overall distribution in Greece is rather unclear as it is stated that the plant was first collected in 2000 from an area near the Greek-Bulgarian border. (Source: Phytologia Balcanica 22 (2), 2016).

***Sedum eriocarpum* Sm. subsp. *cycladicum* Kit Tan & Polymenakos, subsp. nov.**

Described from the Cyclades (island of Naxos), where it grows on stony and rocky areas of limestone on seasonally flooded locations and slopes dominated by *Sarcopoterium*, *Cistus* and *Anthyllis hermanniae* at altitudes ranging from 10 to 350m. The new subspecies is morphologically in between the *S. eriocarpum* subsp. *eriacarpum* and *S. eriocarpum* subsp. *delicum*. (Source: Phytologia Balcanica 22 (1), 2016).

***Seseli halkensis* Cattaneo, Kit Tan & Biel, sp. nov.**

Endemic to the islands of Chalki and Telos (Dodecanese) it grows in crevices of vertical NW to NE facing limestone cliffs and steep rocky slopes at altitudes of 100-430 m. *Seseli halkensis* is closely related to another endemic species *S. crithmifolium*. The two species grow in close proximity to one another and coexist in Chalki (Source: Phytologia Balcanica 22(3), 2016).

***Verbascum delphicum* Boiss. & Heldr. subsp. *cervi* Zografidis subsp. nov.**

A narrowly endemic subspecies described from Mountain Parnitha, where it appears on limestone slopes with *Abies cephalonica*. It can be distinguished from subsp. *delphicum* by a combination of characteristics. According to the author it is limited to a small area and the number of mature individuals does not exceed 50. (Source: PhytoKeys 74, 2016).

Annual Action Plan of the new Board of the Hellenic Botanical Society (HBS) (October 2016 - September 2017)

The board of the HBS, after its establishment in July 2016, approved the following directed programmed actions to be carried out on an annual basis:

1. Development of a Database for the Vascular Plants of Greece (VPG_dbase2016) using the open source software EDIT (European Distributed Institute of Taxonomy) as a platform to promote the taxonomic process, including the revision of the classification, and all records of plant taxa in different phytogeographical / floristic regions. Posting on the website will be completed in April 2017
2. Undertaking specific initiatives to implement the project "Flora of Greece"/"The Flora of Greece project".
3. Edition of a biannual (June and December) newsletter of the Hellenic Botanical Society.
4. Changes to the Statute of HBS: 22 years after its first and only amendment in 1994, it is necessary to proceed with changes and additions to make it more contemporary in order to cover a wider range of targets in modern scientific fields.
5. Activation of a working group for the Nagoya Protocol aiming to a) clarify the articles related to the collection, management, distribution and use of plant material and b) undertake initiatives for the practical implementation of the Protocol by the competent services of the Ministry of Environment.
6. Organization of three workshops in Patras, Athens and Thessaloniki on "Synergies for the Flora of Greece project: financial instruments, road maps and milestones" (March-April 2017).
7. Open event in Athens for the official public launch of the project "Flora of Greece"/"The Flora of Greece project" (May / June 2017).
8. Organization of the 15th Panhellenic Scientific Conference of the Hellenic Botanical Society in Chania, Crete (14-17 September 2017).

Actions of the new Board of the Hellenic Botanical Society (October-December 2016)

12th December: A work meeting was held in Berlin between the **President of the Hellenic Botanical Society Prof. P. Dimopoulos** and the **Director of the Botanical Garden and Botanical Museum Prof. Thomas Borsch**, including **members of the steering committee (Prof. Arne Strid, Dr. Thomas Raus)** of the project «Vascular Plants of Greece - An annotated checklist» (2013). In this meeting, a broad exchange of views on the decision of the HBS for drafting the new National Project "The Flora of Greece project" took place. In a creative and consensus basis the Botanical Museum in Berlin will support our National project assisting with all available means (herbarium, support for finding financial resources, partnerships in European projects, etc.).

December 2016: A Cooperation Protocol was concluded with the Management Agency of the Park for Environmental and Educational Activities and Social Economy Development "Antonis Tritsis" to coordinate activities for the protection of the natural environment of Attica and its biodiversity cooperating on a number of thematic axes such as:

- Floristic inventory, mapping and evaluation of plant diversity in the Metropolitan Park of Antonis Tritsis.
- Mapping survey and assessment of the natural, semi-natural and artificial habitats and ecosystems and their services (ecosystem services).
- Recording and monitoring of the presence and the distribution of the populations of endemic and protected species within the Metropolitan Park.
- Recording population dynamics and distribution patterns of alien and invasive species within the Metropolitan Park.

The Protocol in its final form (in December 2016) as approved by the Board

of HBS and the Management Agency of the Metropolitan Park was signed by the President of the Management Agency of the Metropolitan Park, Professor Emeritus Ioannis Polyzos and the President of HBS Professor Panayotis Dimopoulos in January 2017.

November 2016: The Hellenic Botanical Society participated together with the Hellenic Ornithological Society during the consultation for the publication of the “Guidelines for the opening and maintenance of climbing fields” with texts and natural presence. The Guidelines in their final form were posted to the website of the Greek Federation of Mountaineering-Climbing, 24.11.2016.

8th Congress of the Hellenic Ecological Society

The 8th National Congress of Ecology took place at the Aristotle University of Thessaloniki during the 20-23 of October 2016. The presence of the Greek botanical scientific community was very dynamic as approximately 100 oral and exhibited posts had botanical themes whilst over 50 members of the HBS were included in the long list of authors.

Forthcoming scientific events

15th Scientific Conference of the Hellenic Botanical Society, Mediterranean Agronomic Institute of Chania, Crete, 14-17 September 2017

XIX International Botanical Congress, Shenzhen, China, 23–29 July, 2017

2nd International Conference on Plant Physiology & Pathology, Bangkok, Thailand, June 26-28, 2017

28th International Congress for Conservation Biology (ICCB 2017), Cartagena, Colombia, July 23-27, 2017

2016: anniversary Aristotle's year (2400 years since Aristotle's birth)

In May 23-28, 2016, Aristotle University of Thessaloniki (AUTH) hosted the impressive number of 250 Aristotle scholars from 40 countries all over the world who had come to participate in the World Congress “Aristotle 2400 Years.” The Congress was organized by the *Interdisciplinary Centre for Aristotle Studies* (DIKAM) of AUTH, in celebration of the 2400th anniversary of Aristotle's birth. In his not extensive “*Peri Fyton*” Aristotle approaches the world of plants scientifically for the first time in a way that could be the basis for modern teaching. Postgraduate students of “Biodiversity, Conservation and Sustainable Exploitation of Native Plants” participated in the tour of the delegates in the flora of ancient Stageira, birthplace of Aristotle. The influence of Aristotle in modern post Linneaus taxonomy of plants is reflected in the description of the genus *Aristotelia* by the French botanist Charles Louis L'Héritier de Brutelle. <http://aristotleworldcongress2016.web.auth.gr/?q=en>.

New publications on the Greek flora

Brullo S. & Erben M. (2016). The genus *Limonium* (Plumbaginaceae) in Greece, Phytotaxa 240 (1).

At the beginning of 2016 Salvatore Brullo and Matthias Erben published a revision of the genus *Limonium* in Greece. *Limonium* is one of the largest genera in the Mediterranean and it is also the most species-rich and most widespread genus within the *Plumbaginaceae*. According to the authors 85 species of the genus are known to exist in Greece and 39 of them are described as new to science in this review.

Dimopoulos P, Raus T, Bergmeier E, Constantinidis Th, Iatrou G, Kokkini S, Strid A, & D Tzanoudakis (2016). Vascular plants of Greece – an annotated checklist. Supplement. Willdenowia 46(3): 301 - 347.

Supplementary information on taxonomy, nomenclature, distribution within Greece, total range, life form and ecological traits of vascular plants known to occur in Greece is presented and the revised data are quantitatively analyzed. Floristic discrepancies between *Vascular plants of Greece: An annotated checklist* (Dimopoulos & al. 2013) and relevant influential datasets (*Flora Europaea*, *Med-Checklist*, *Euro+Med PlantBase*, etc.) are explained and clarified. An additional quantity of synonyms and misapplied names used in previous Greek floristic literature is presented. Taxonomic and floristic novelties published after 31 October 2013 are not considered.

Gkelis S, Ouralidis I, Panou M, Pappas N (2016). Cyanobacteria of Greece: An annotated checklist. Biodiversity Data Journal 4: e10084.

The checklist of Greek Cyanobacteria was created in the framework of the Greek Taxon Information System (GTIS), an initiative of the Life

Watch Greece Research Infrastructure (ESFRI) that has resumed efforts to compile a complete checklist of species reported from Greece. The list was created by Dr. Spyros Gkelis and his team from the exhaustive search of the scientific literature of the last 60 years. All records of taxa known to occur in Greece were taxonomically updated. The data was used to create a database and is available through the Global Biodiversity Information Facility (GBIF). The article highlights the fundamental contribution of the late Professor Constantine Anagnostidis, and is dedicated to his memory.

Kleinsteuber A., Ristow M. & Hassler M. (2016). Flora von Rhodos und Chalki, Band 1.

In June 2016 the first volume of the Flora of Rhodes and Chalki was published with contributions from eighteen authors. The first volume includes 49 families with descriptions and identification keys in German and English and photographs for more than 90% of plant taxa. Descriptions and ecological information refer mainly to the conditions of the two islands and in some cases are significantly different from previous references.

Strid A. (2016). Atlas of the Aegean Flora. Part 1: Text & Plates. Part 2: Maps. Berlin: Botanic Garden and Botanical Museum Berlin, Freie Universität Berlin. Englera 33 (1 & 2).

Published in February 2016 this work is the first comprehensive flora of the Aegean Archipelago since Rechinger's *Flora Aegea*. The work comprises two parts, Part 1 with identification keys, descriptions, notes, references and colour plates with more than 400 photographs and Part 2 with colour distribution maps generated from the Flora Hellenica Database. For more information visit www.bgbm.org/en/englera.

European Habitats under threat: First ever Red List of all habitats on our land and in our seas

A comprehensive assessment of European habitats has been carried out for the first time, providing a clear picture of the status of the 490 habitats in 35 countries across Europe, from the Arctic Circle to the Mediterranean Sea, and in neighboring coastal waters of the North Atlantic, Baltic, Mediterranean and Black Seas. More than 300 experts have contributed their knowledge and expertise to produce an assessment of the level of threat to European habitats. The European Red List of Habitats was funded by the European Commission and coordinated by a partnership formed by Wageningen Environmental Research (Alterra), IUCN, NatureBureau and consultants Susan Gubbay and John Rodwell.

What they reveal is stark. Over one third of all inland habitats are currently under threat: more than three-quarters of bogs, over half of grassland habitats, and almost half of our lakes, rivers and coasts. Forests, heaths and rocky habitats have fared better but are still of great concern. In all our neighboring seas, mussel beds, seagrass beds and habitats in estuaries everywhere are under threat. In the Mediterranean Sea, almost a third of all habitats are at risk of collapse; in the North-East Atlantic, nearly a quarter. Also of great concern is the large number of marine habitats about which we still know too little, particularly in the Black Sea. European habitats are declining in extent and quality for many reasons, and many threats are having increasingly large impacts. Intensive farming and abandonment of traditional grazing lands, drainage and pollution, invasion of alien plants and animals, urbanization and associated infrastructure development all continue to pose dangers to terrestrial habitats. At sea, it is pollution, nutrient enrichment, destructive fishing practices and coastal defense and development that are the most threatening. Some damaging effects of climate change are already apparent in both marine and terrestrial systems and are likely to worsen.

Together, these habitats form the rich tapestry of our many different European landscapes and seascapes. They provide a home to many thousands of plants and animals and provide important ecosystem services, such as protecting soils, capturing carbon and helping alleviate global warming. These habitats can yield valuable crops, sustain livestock, game and fish and provide places for tourism and recreation. They offer inspiration and delight to all and are a precious heritage for future generations. The European Red List of Habitats provides an entirely new and all-embracing tool to review commitments for protecting and restoring the land and seas of Europe. It covers a much wider range of habitats than those legally protected under the Habitats Directive and will help us measure progress towards the targets of the EU2020 Biodiversity Strategy. Further information on the Red List can be found at: http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/redlist_en.htm

Acknowledgement: Thanks are due to Robert Allsop for linguistic corrections.